

3 – 4 lipca 1976 Entebbe - Operacji „Piorun” (Operacja Jonatan)

27 czerwca 1976

Tego dnia o godzinie 12:20 z Aten do Paryża wystartował rejsowy Airbus A 300 (lot 139) linii Air France z 246 pasażerami i 12 członkami załogi na pokładzie. Samolot pasażerski odbywał rutynowy lot z Tel – Awiwu przez Ateny do Paryża.

- 12:28 samolot został uprowadzony i zmuszony do lądowania w Bengazii w Libii, gdzie ląduje o 14:58. Porywaczami byli dwaj terroryści LFWP (Ludowy Front Wyzwolenia Palestyny) z oddziału Wadi Haddada, oraz dwoje osób z niemieckiej organizacji Komórki Rewolucyjne – Wilfried Böse i Brigitte Kuhlmann. Wypuszczono tylko kobietę – Patricję Martel, która udała, że jest w ciąży, w rzeczywistości leciała na pogrzeb matki do Manchesteru.

- 13:27 Izraelskie służby nasłuchu elektronicznego zorientowały się, że utracono łączność z lotem 139, w związku z tym, wszystkie służby zostały postawione w stan najwyższej gotowości.

- 16:05 Izraelski rząd zobowiązał wszystkie możliwe służby do natychmiastowych działań. Nawiązano współpracę z rządem Francji.

- 21:50 po zatankowaniu 42 ton paliwa samolot startuje i leci w kierunku Ugandy.

28 czerwca

O 3:15 rano samolot ląduje w Entebbe. Na miejscu do czterech porywaczy dołączyło jeszcze trzech. Ugandyjski dyktator Idi Amin jawnie wsparł terrorystów. Pasażerów przeniesiono do starego terminalu lotniska. Izrael uruchomił swoją dyplomację, próbując m. in. przekonać Amina do zwolnienia zakładników. W latach '60-tych Izrael współpracował gospodarczo i wojskowo z Ugandą szkoląc pilotów i dostarczając sprzęt wojskowy. Jednocześnie w tajemnicy zaczęto intensywnie planować operację wojskową mającą na celu odbicie zakładników.

29 czerwca

- 8:30 Izraelski premier Icchak Rabin, po zebraniu wszystkich dostępnych informacji odbył spotkanie z Komisjami Bezpieczeństwa i Komisji Spraw Zagranicznych. Uzyskał poparcie dla wszelkich działań od przywódców wszystkich partii w tym opozycyjnych. Jednocześnie przez cały dzień trwały intensywne prace nad planem operacji odbicia zakładników.

- 15:30 Terroryści w zamian za uwolnienie zakładników, zażądali wypuszczenia z Izraelskich więzień 40 palestyńskich bojowników, oraz 13 innych przetrzymywanych we Francji, Niemczech, Szwajcarii i Kenii. Ultimatum wyznaczono na dzień 1 lipca na godzinę 14:00.

- 19:10 Obywatele pochodzenia żydowskiego zostają oddzieleni od reszty pasażerów. „Selekcję” prowadzi Niemka Brigitte Kuhlmann. Zakładnikom szybko nasunęło to skojarzenia z Holokaustem.

30 czerwca

Rządy Niemiec i Francji wydały oświadczenie, że nie ulegną żądaniom terrorystów i nie uwolnią przetrzymywanych u siebie więźniów.

W wyniku negocjacji uwolniono wszystkich 47 pasażerów obywateli - francuskich, oraz zdecydowano się uwolnić załogę. Jednak kapitan Michel Bacos ogłosił, że jako kapitan odpowiada za pasażerów i zostaje na miejscu. Cała załoga postanowiła zostać. Uwolnione osoby zabrał do Paryża francuski samolot. W Paryżu osoby te zostały szybko i sprawnie przesłuchane, przez agentów francuskiego i izraelskiego wywiadu, na okoliczność, gdzie i jakich warunkach są przetrzymywani pozostali zakładnicy. Szczególnie cenna okazała się relacja byłego francuskiego wojskowego, który podał, dokładną lokalizację, gdzie przetrzymywani są zakładnicy, oraz sprzęt i uzbrojenie terrorystów.

1 lipca

Uwolniono kolejnych 101 osób, samolotem Air France zostali oni przewiezieni do Paryża. W Entebbe zostali już tylko Żydzi i załoga samolotu. Wiele osób nie miało złudzeń jak mogą potoczyć się losy zakładników.

- 9:00 Premier Icchak Rabin spotkał się z całym rządem, w wyniku posiedzenia wszystkich 18 ministrów. Wszyscy jednomyślnie poparli propozycję negocjacji z terrorystami.

- 14:00 Radio Uganda podało, że ultimatum zostało przesunięte na 4 lipca na 14:00 czasu lokalnego. Był to skutek rozmowy „Burki” Bar Lewego z dyktatorem Idi Aminem. 4 lipca był terminem powrotu Amina z posiedzenia Organizacji Jedności Afrykańskiej odbywającej się na Mauritiusie.

- 16:00 Minister obrony Szimon Peres zatwierdza plan operacji przedstawiony mu przez gen. Dana Szomrona.

2 lipca

Przez cały dzień trwają ćwiczenia, oraz dopracowywanie szczegółów operacji, takich jak skryte lądowanie i przeloty na niskich wysokościach. Do akcji przygotowywane są też pojazdy m.in. Mercedes Benz D220 Lang, którym podszywając się pod dyplomatów Amina, pierwszy oddział komandosów miał podjechać pod terminal. Mercedes tego typu był ulubionym rządowym w państwach afrykańskich. Znaleziony egzemplarz, należało jednak przemalować z koloru białego na „dyplomatyczny” czarny.

3 lipca

- 11:00 Pomimo szabatu premier Rabin zwołał posiedzenie rządu, na którym wydano zgodę na operację.

- 13:40 Cztery Herkulesy C-130H startują lecą w kierunku Entebbe. Samoloty lecą, w całkowitej ciszy radiowej, na wysokości 30 metrów nad ziemią, w celu uniknięcia wykrycia przez radary Egiptu, Sudanu i Arabii Saudyjskiej. Trasa przelotu wyznaczona była nad Morzem Czerwonym, Somalią, Etiopią, i Kenią. Jakiś czas później wystartowały dwa, pomalowane w cywilne barwy El-Al'u, Boeingi 707 jeden z paliwem i drugi medyczny. Oba wylądowały o 22:25 w stolicy Kenii Nairobi.

- 23:00 pierwszy Herkules ląduje na ziemi. Z niego na pas wyjeżdżają trzy samochody, wśród nich wspomniany Mercedes i udają się w stronę terminalu. Zostają oni jednak wykryci, przez Ugandyjskich żołnierzy.

- 23:04 Czterech terrorystów zostaje zabitych, podczas gdy komandosi opanowują terminal z zakładnikami.

- 23:08 Ostatni Herkules ląduje na ziemi. Pozostałe grupy komandosów atakują inne cele na lotnisku. Przez cały czas trwania akcji nie udaje się opanować wieży kontrolnej. Do samego końca prowadzony był z niej ostrzał. Parę dni później Idi Amin odznaczył żołnierza za bohaterską obronę Entebbe. Zakładnicy są ewakuowani do jednego z Herkulesów. Aby nie pogubili się w ciemnościach żołnierze utworzyli szpaler w kształcie litery V zwężający się przy samolocie. Jednocześnie grupy komandosów zniszczyły infrastrukturę lotniska i 8 ugandyjskich Migów 17 i 21.

- 23:52 Startuje samolot z zakładnikami

- 0:40 Startuje ostatni samolot z ostatnimi żołnierzami.

4 lipca

- 0:43 pierwszy Herkules ląduje w Nairobi, ranni pasażerowie zostali przeniesieni na pokład samolotu szpitalnego. Dwoje zakładników wymagających natychmiastowej hospitalizacji przetransportowano do szpitala w Nairobi. Samoloty po zatankowaniu, o 2:04, trasą nad Oceanem Indyjskim i Morzem Czerwonym powróciły do Izraela. Rząd Izraela nie informował rządu Kenii o swoich planach, a ten potraktował samoloty Izraelskie jak normalne loty komercyjne i nie zadawał pytań.

- 9:43 Samoloty z zakładnikami lądują w bazie lotniczej Tel Nof.

Bilans:

W czasie walk zginęło 2 zakładników (jeden omyłkowo zastrzelony przez żołnierzy izraelskich), a 7 zostało rannych. Zginął też Jonatan Netanjahu – dowódca elitarnej Sayeret Matkal, a inny żołnierz odniósł poważne rany i został sparaliżowany do końca życia. Kolejną ofiarą była 75 letnia Dora Bloch, która, w czasie akcji przebywała w Ugandyjskim szpitalu, została ona zamordowana na rozkaz Amina przez dwóch oficerów armii Ugandyjskiej.

Zabito 7 terrorystów, w tym wspomnianą dwójkę Niemców, zginęło też szacunkowo 45 żołnierzy ugandyjskich. Wg świadków większość z nich zginęła od bratobójczego ognia w czasie „porannego odbijania” lotniska.

Francuski kapitan Michel Bacos za swoją decyzję dostał naganę od linii Air Fance i został zawieszony w obowiązkach pilota.

Historia operacji w Entebbe doczekała się kilku adaptacji filmowych:

„Victory at Entebbe” (1976) w reżyserii Richarda Dreyfussa z aktorami: Antony Hopkinsem, Burtem Lancasterem i Elizabeth Taylor

„Raid on Entebbe” (1977) w reżyserii Irvina Kershnera z aktorami Charlesem Bronsonem, Peterem Finchem, Horst Bucholzem

„Mivitsa Yonatan” (Operation Thunderbolt) (1977) w reżyserii Menahema Golan z aktorami Klausem Kinskim i Sybil Danning

„Cichy”

Literatura:

1. „Błyskawica z Izraela; Akcja w Entebbe, 1976” Simon Dustan; Osprey Publishing2009; Astra Kraków 2010.

2. http://pl.wikipedia.org/wiki/Operacja_Entebbe

3. „Żona Szakala wspomina” – <http://wiadomosci.onet.pl>

4. Israel Defense Forces – Entebbe Diary –
http://dover.idf.il/IDF/console/article_page.aspx?doc_id=23016&lang=english